

NAUJIENA! EKSKURSIJOS PO ŠIAULIUS KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 12 VAL. (ht kas-svarbiausia-jau-si-sestadieni/)

Įvykiai, aktualijos

„Ką čia velnią rodai“, arba kaip atrasti nieką

2014 m. vasario 4 d.
Simona PUŽAITĖ

Kas paslėpta medijų menininko, menotyrininko, Vytauto Didžiojo universiteto lektoriaus Remigijaus Venckaus eksperimentinėse fotografijose „Tušti ekranai“? Vaizdavimas nieko nevaizduojant. Jei nieko nematote, ten nieko ir nėra.

simona@skrastas.lt

Sąsaja su „Juodu kvadratu“ ir nieko paieškos

Fotografijos sukurtos 2013–2014 metais. Tai ketvirtoji ciklo „Amnezijos juosta“ ir antroji autorinė R. Venckaus paroda „Laiptų“ galerijoje.

Beveik prieš 100 metų rusų avangardistas Kazimiras Malevičius nutapė garsųjį paveikslą „Juodas kvadratas baltame fone“. Tokį sutapimą su R. Venckaus parodos atsiradimu pažymi galerijos „Laiptai“ renginių organizatorius Ričardas Jakutis. Pasak jo, kai dabar televizijos rodomos programos tokios žemos kokybės, tušti ekranai – žymiai geriau.

Filosofas, Šiaulių universiteto dėstytojas, docentas Jurgis Dieliautas svarstė, jog „tai – sąmonės ekranai, sapno, vizijos, technologinių žaidimų sėdint prie kompiuterio atspindys“.

Jis pasiūlė vieną būdą, kaip žvelgti į fotografijas: „Pabandykite rasti tuščiame fone ne kažką, bet patį nieką“. Geriau įsižiūrėjęs į nuotraukas, jis mato subtilią ornamentiką, brėžius, žymes, taškus, faktūrą, kurie kuria siužetą – mikroįvykis, bet kosminio dydžio.

„Didžioji intriga yra kaip rašytojo Viljamo Folknerio romane – guli, lauki, nieko nevyksta, o tai ir yra tas didysis siaubas“, – aiškino J. Dieliautas. Jo teigimu, didžioji kūryba yra kūrimas iš nieko.

Ekranas kasdien

Po parodos atidarymo autorių R. Venckų trumpai kalbino „Šiaulių kraštas“.

– Koks, jūsų nuomone, yra žiūrėjimo į „Tuščius ekranus“ kodas, kurį turėtų žinoti parodos lankytojai?

– XX amžiaus meno raidoje menas ėjo į priekį, po to atsigręžė į primityvųjį piešinį – visada atsigręžiama į pradžią. Viskas ateina iš tuštumos. Pirmasis taškas, pirmoji raidė.

Čia yra grįžimas į tuščią popieriaus lapą.

Ekranuose sąmoningai siekiau nesukurti jokių atpažįstamų vaizdų, kad kiekvienas galėtų matyti skirtingai. Galima matyti tiesiog formą, kuri yra arba miela, arba ne. Šalia jos galima matyti dulkę, įbrėžimą, piršto atspaudą palietimą, o tai jau kuria istoriją.

Mane visada žavėjo grįžimas į pirminę formą, kaip grįžo K. Malevičius, V. Kandinskis. Tas yra neišvengiamai geidžiama.

Kas yra gera poezija? Kai pasakoma nei daug, nei mažai. Minimaliais žodžiais daug prasmės. Mano irgi toks tikslas – rasti tuos žodžius.

Tai kaip atomas. Jis gali būti stabilus, bet gali sprogti nuo elektronų branduolio sudėties, prasidėti atominės reakcijos. Aš nenoriu sprogdinti fanfaromis ar vaizdais, bet kad sprogtų kiekvienas individualiai.

Jei man pasako: nieko paveikluose nematau, ką čia velnią rodai, tai kodėl gi ne? Taip irgi gali būti.

– Minėjote, kad žinučių nebėra kam klausytis. Ką turėjote omenyje?

– Pažiūrėkite, kiek ekranų veikia mūsų kultūrą. Jie visur. Ekranai tarsi įtampa. Atsikėlę mes įsijungiamo kompiuterį, jis neužsikrauna – nervinamės. Ekranas mus veikia. Einam į feisbuką – mus turi „laikinti“. Televizorius turi murmėti kiaurą dieną, nes jautiesi vienišas.

Galvoju, po velnių, kiek visko prikurta! Kiek ekranas gali būti eskaluojamas, kopijuojamas, dubliuojamas, rodomas? Gal sustokim, nes nėra kam žinučių suvirškinti. Nėra tiek smegenų ir širdžių, kad ekraną suprastų ir patirtų.

Nėra nieko tobuliau, kaip tobulas taškas, tiesė, kaip Platono filosofijoje – pirminė idėja.

Giedriaus BARANAUSKO nuotr.

EKRANAS: Medijų menininko Remigijaus Venckaus eksperimentinėse fotografijose „Tušti ekranai“ žiūrovai gali atrasti savo ekraną.

ŽINUTĖS: Pasak Remigijaus Venckaus, televizorių, kompiuterių, išmaniųjų telefonų, reklaminių stendų ekranai mūsų gyvenime siunčia milijonus žinučių, kurias išgirsti ir suprasti nebėra kam.